

RICHTLIJN

Maalvaardige en voor het publiek ontsloten molens / 13.02.2019

Ons beleidsveld staat niet stil, onze regelgeving evolueert. Het agentschap Onroerend Erfgoed kan niet garanderen dat de informatie uit deze richtlijn actueel is op het moment dat je het leest. Kijk voor de meest actuele informatie altijd op onze website www.onroenderfgoed.be.

INHOUD

1	Juridisch kader	5
2	Principes.....	5
2.1	Maalvaardige molens	5
2.1.1	Wat is een maalvaardige molen?	5
2.1.2	Wat is GEEN maalvaardige molen?	5
2.1.3	Een stilstaande molen met een project tot maalvaardig herstel via grote restauratiewerken	6
2.1.4	Het ZEN-statuu	6
2.2	Voor het publiek ontsloten molens	6

1 JURIDISCH KADER

Het wijzigingsbesluit wijzigt het Onroerenderfgoedbesluit en vereenvoudigt de premiepercentages. Er zijn nog slechts twee premiepercentages, 40% en 60%. Ook de voorwaarden voor de verhoogde premie van 60% wijzigde.

Maalvaardige molens beschermd als monument en voor het publiek ontsloten, komen in aanmerking voor een verhoogde erfgoedpremie van 60%. Voor alle andere molens geldt het basispremiepercentage van 40%.

Artikel 11.2.10:

Een verhoogde erfgoedpremie van 60% van de aanvaarde kostenraming, exclusief btw, wordt toegekend voor het beheer van of voor werkzaamheden of diensten aan of in:

4° als monument beschermde, maalvaardige en voor het publiek ontsloten molens

Verslag aan de Vlaamse Regering:

Voor categorie (6) wordt in aanvulling op de conceptnota de voorwaarde ingebouwd dat de molens in kwestie ontsloten moeten zijn: veel molens zijn immers gerestaureerd in toepassing van de vroegere restauratiepremieregeling, waarvoor deze ontsluitingsvoorwaarde gold. Een erkenning als open erfgoed is voor molens echter geen voorwaarde.

2 PRINCIPES

2.1 MAALVAARDIGE MOLENS

Wat verstaat het agentschap onder maalvaardige molens?

2.1.1 Wat is een maalvaardige molen?

- Een molen met een intacte maalinstallatie die kan malen.
- Een molen die minstens één keer per maand draait. Tijdens het draaien wordt zo veel mogelijk gemalen.
- Een molen die zal malen na de uitvoering van werken, gefinancierd met maximum één erfgoedpremie volgens de standaardprocedure.
- Een molen die maximaal twee jaar voor de aanvraag van de erfgoedpremie maalvaardig was en nu niet meer ten gevolge van een calamiteit (bijvoorbeeld een asbreuk).
- Een maalvaardige oplevering is een voorwaarde voor **uitbetaling** van de verhoogde erfgoedpremie van 60%. Hierbij kan een molenvereniging (bijvoorbeeld het Molenforum) een rol opnemen.

2.1.2 Wat is GEEN maalvaardige molen?

- Een molen die los kan draaien, maar niet kan malen (waterwiel/wieken kunnen los draaien).
- Een molen die stil staat, al dan niet met een neven- of herbestemming.
- Een molen die al langer dan twee jaar voor de aanvraag van de premie stilstaat.
- Er zijn grote restauratiewerken en/of stabiliteitstechnische werken nodig om de molen terug maalvaardig te maken (met verschillende premies volgens de standaardprocedure of een erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure).
- Een molen die volgens een handavingsdossier maalvaardig moet gemaakt worden.

2.1.3 Een stilstaande molen met een project tot maalvaardig herstel via grote restauratiewerken

Door de opsplitsing in fasen is er geen garantie dat de molen aan het einde van de rit maalvaardig zal zijn. Maalvaardige herstel voor een stilstaande molen is enkel mogelijk **via een beheersplan**. De visie zit hier dan ook in vervat.

Een verhoogde premie van 60% is via het beheersplan mogelijk na een **erkenning als ZEN-erfgoed**. Wanneer de maalvaardigheid niet bereikt wordt binnen de vooropgestelde termijn van het beheersplan, kan het agentschap de premie terugvorderen. De voorwaarden van de erkenning als ZEN-erfgoed zijn dan geschonden.

2.1.4 Het ZEN-statuut

Windmolens komen **volledig** in aanmerking als ZEN-erfgoed en dus voor de verhoogde erfgoedpremie. We maken geen onderscheid meer tussen bijvoorbeeld de molen en de belt.

Bij **watermolens** komen het buitenwerk (waterrad, sluisen, spaarvijver, ...) en het gebouwgedeelte waar zich de maalinstallatie bevindt, in aanmerking voor de verhoogde erfgoedpremie. Voor de afbakening wordt gewerkt met een projectie.

2.2 VOOR HET PUBLIEK ONTSLOTEN MOLENS

Wanneer spreken we over een voor het publiek ontsloten molen?

- Wanneer de molen maalt, streef dan tegelijkertijd naar openstelling voor publiek.
- De molen moet minimaal **12 keer per jaar** open gesteld worden. Je kan opteren voor een verhoogde openstelling in de zomermaanden en een mindere openstelling in de wintermaanden, maar een openstelling van 12 keer per jaar is het minimum.
- Je maakt de openstelling **ruim bekend** via verschillende kanalen (bijvoorbeeld molendagen, Uit in Vlaanderen, ...)

Je voegt een ingevulde **engagementsverklaring** bij je aanvraag van een erfgoedpremie.

We controleren de openstelling via het **onderhoudslogboek**. Wordt de voorgestelde openstelling niet nageleefd, dan vorderen we de verhoogde premie niet terug, maar kom je in de toekomst niet meer in aanmerking voor een verhoogde premie.

